

Okolju prijaznejša oskrba z energijo

Vloga **energije iz biomase** iz **gozdarstva** in **kmetijstva**

Evropska komisija
Kmetijstvo in
razvoj podeželja

Kaj je energija iz biomase?

Ko rastline rastejo, vase lovijo sončno svetlobo in ogljikov dioksid ter gradijo organsko snov, v katero shranjujejo energijo. Z drugimi besedami, rastline skladiščijo sončno energijo za nas. Kadar se biomasa, ki se uporabi za pridobivanje energije, nadomesti s stalno rastjo ali ponovno zasaditvijo, jo lahko štejemo za *obnovljiv* vir energije.

Energija iz biomase prihaja iz gozdarstva, kmetijstva in organskih odpadkov. Svoje hiše lahko ogrevamo z lesom, avtomobile lahko vozimo na biogorivo, bioplin iz obratov, ki uporabljajo organske komponente odpadkov (biološke odpadke), pa lahko proizvaja elektriko in toploto.

V kakšno pomoč je kmetijska politika EU pri tem prehodu?

Kmetje se odločajo, kje želijo prodajati svoje pridelke: na trgu živil, krme ali energije. Ker cilj EU, da bi podvojila uporabo obnovljive energije do leta 2020, znatno povečuje povpraševanje po biomasi, je zelo verjetno, da se bo povečal pomen energetskega trga.

Znotraj kmetijske politike EU se je okrepila podpora proizvodnji in uporabi energije iz biomase na podeželskih območjih: obnovljiva energija in podnebne spremembe sta postali prednostni področji, za kateri je EU tudi občutno povečala finančna sredstva, ki so na voljo.

Podpora obnovljivi energiji ima lahko več oblik, od naložb v smislu fizičnega kapitala do tistih v smislu človeškega kapitala (kot npr. izobraževanje). Sledi nekaj primerov zadevnih

projektov, ki jih financira EU (preko programov za razvoj podeželja):

- gradnja obratov za pridobivanje bioplina;
- sajenje dreves za hitro rastoči energetski les;
- namestitve ogrevalnih sistemov, ki delujejo na slamo, lesne pelete ali nizkokakovostni les;
- sajenje trajnic za pridobivanje energije;
- iztiskanje oljnic na kmetijah in uporaba čistega rastlinskega olja kot goriva za kmetijske stroje.

Poleg tega pa EU spodbuja države članice, naj uporabljajo več lesa iz gozdov na trajnosten način in poskrbijo za učinkovitejšo rabo lesa.

Zakaj je obnovljiva energija pomembna za našo prihodnost?

- Obnovljiva energija igra pomembno vlogo pri spopadanju s podnebnimi spremembami, ker pripomore k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov.
- Z obnovljivo energijo smo tudi manj odvisni od uvožene fosilne energije.
- Prehod na okolju prijaznejšo energijo ustvarja nova delovna mesta in spodbuja gospodarsko rast v EU.

Iz teh razlogov se je EU zavezala k povečanju svojega deleža potrošnje energije iz obnovljivih virov na 20 % do leta 2020. To pomeni, da bo svoj sedANJI delež približno podvojila.

Biomasa je pogosto najbolje uporabljena za lokalno oskrbo z energijo in lokalne sisteme potrošnje. Zato je usmeritev EU k obnovljivi energiji dobrodošla za podeželska območja v EU: spodbuja namreč nova delovna mesta, inovacije, poslovne priložnosti in razcvet podeželja.

Zakaj se energiji iz biomase ne moremo odreči?

Energija iz biomase je daleč najpomembnejša vrsta obnovljive energije v EU: trenutno predstavlja dve tretjini vse obnovljive energije v EU. Energija iz biomase ima veliko prednosti, saj je:

- **konkurenčna:** glavni viri biomase za okolju prijazno toploto so razmeroma poceni v primerjavi z viri fosilne energije;
- **vedno na voljo:** za razliko od sončne in vetrne energije ima energija iz biomase prednost v tem, da se jo lahko proizvaja neprestano, saj se večina surovin lahko skladišči;

- **praktična:** energija iz biomase lahko zadovolji potrebe spreminjajočih se letnih časov (veliko gospodinjstev na primer skladišči les za ogrevanje pozimi); in
- **pripravljena za uporabo:** za trenutna prevozna sredstva so biogoriva edina alternativa fosilnim gorivom.

Zato bo energija iz biomase igrala pomembno vlogo pri izpolnitvi cilja EU, da bi do leta 2020 povečala potrošnjo obnovljive energije na 20 %.

Ali je na voljo dovolj biomase?

Da – obstajajo številni možni viri energije iz biomase, ki se jih trenutno premalo izkorišča, kot na primer:

- Drevesa v evropskih gozdovih naravno rastejo vsako leto, izkoriščata pa se samo dve tretjini te rasti.
- Manj kot ena desetina živalskega gnoja, ki ga proizvede evropsko kmetijstvo, se uporablja za proizvodnjo bioplina.
- Znatno del organskih ostankov iz gozdarstva, kmetijstva ali upravljanja krajine, ki se jih preprosto pusti razkrojiti, bi lahko namesto tega uporabili za pridobivanje energije iz biomase.
- Neizkoriščena kmetijska zemlja bi se lahko začela ponovno izkoriščati in na manj produktivnih kmetijskih zemljiščih bi se lahko posadila drevesa.
- Kmetje bi lahko prodajali več tradicionalnih pridelkov na energetskem trgu ali pa bi gojili rastline (npr. trave), namenjene posebej za pridobivanje energije.

Študije so pokazale, da bi raba energije iz biomase v EU lahko porasla za dva- do trikrat, ne da bi to škodovalo okolju ali zmanjšalo proizvodnjo hrane, krme ali surovin.

Z drugimi besedami: gozdarski in kmetijski sektor EU bosta skupaj z uporabo bioloških odpadkov kot vira energije doprinesla levji delež k izpolnitvi cilja o 20-odstotni uporabi obnovljive energije. To predstavlja velik izziv, hkrati pa odlično priložnost za podeželska območja v Evropi.

Ali je energija iz biomase res trajnostna?

Obstajajo zaskrbljujoča poročila o sežiganju deževnih gozdov, uničevanju habitata prostoživečih živali in rastlin ter o netrajnostnih intenzivnih načinih kmetovanja – to pa je le nekaj izmed mnogih pogosto izraženih skrbi. Ob takih okoljskih problemih se mnogo ljudi sprašuje:

- ali bo proizvodnja energije iz biomase zvišala cene hrane in tako povzročila lakoto?
- ali bo zaradi povečanega gojenja sladkornega trsa (za izdelavo etanola) moralo še večje število delavcev delati pod slabimi pogoji?
- ali bodo zaradi povečane potrebe po zemljiščih morala domorodna ljudstva zapuščati svoje domove?

Nedvomno bo povečanje svetovnega povpraševanja po celi vrsti dobrin – ne le po energiji, temveč tudi po hrani, krmi in surovinah – obremenilo do sedaj neizkoriščeno zemljo in nekatere družbene skupine. Iz tega razloga EU prisega na trajnostna biogoriva. Končni cilj je zagotoviti, da bodo države članice EU lahko uporabljale biomaso za pridobivanje energije, ne da bi s tem škodovala okolju, ogrožale prizadevanja za blaženje podnebnih sprememb ali povzročale negativne družbene vplive.

Če jo bomo znali smotrno izkoristiti, nam bo energija iz biomase pomagala pri okolju prijaznejši oskrbi z energijo. Zaradi tega EU odločno podpira pridobivanje in potrošnjo trajnostne energije iz biomase.

Generalni direktorat za kmetijstvo
in razvoj podeželja

<http://ec.europa.eu/agriculture/>

<http://bookshop.europa.eu/>

© Evropska unija, 2010

Besedilo te objave je samo informativno
in ni pravno zavezujoče

ISBN: 978-92-79-17586-2

DOI: 10.2762/21067

Urad za publikacije

